

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o usklajevanju nacionalne in evropske razsežnosti pri seznanjanju z Evropo

(2009/C 27/30)

Prihodnje francosko predsedstvo Svetu Evropske unije je v dopisu z dne 25. oktobra 2007 sklenilo, da Evropski ekonomsko-socialni odbor zaprosi za mnenje o naslednji temi

Usklajevanje nacionalne in evropske razsežnosti pri seznanjanju z Evropo.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je v skladu s členom 20 poslovnika za glavno poročevalko imenoval Béatrice OUIIN.

Mnenje upošteva tudi ideje, izražene v sporočilu *Debate Europe – Gradimo na izkušnjah z načrtom D za demokracijo, dialog in debato*, ki ga je Komisija sprejela 2. aprila 2008 ⁽¹⁾.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje sprejel na 446. plenarnem zasedanju 9. in 10. julija 2008 (seja z dne 10. julija) s 115 glasovi za in 2 vzdržanima glasovoma.

1. Sklepi in priporočila

EESO priporoča:

1.1 S preprostimi besedami, ki bi jih lahko razumeli tudi otroci, je treba govoriti o izvirnosti povezovanja Evrope, njenih vrednotah in projektu.

1.2 Na evropski ravni je treba ponuditi evropsko državljansko vzgojo, skupni temelj znanja za izobraževanje prebivalstva (pripravljen na podlagi tega, kar v državah članicah že poteka), ki bo namenjen učencem in preveden v 22 uradnih jezikov EU. Lahko bi ga potrdil Evropski parlament. Uveden bi bil v šolske programe in omogočal prednostno izobraževanje nosilcev mnenja: učiteljev, izvoljenih predstavnikov in novinarjev. Za organizacijo teh izobraževanj bi bila odgovorna nacionalna raven.

1.3 Pripraviti bi bilo treba skupno komunikacijsko politiko, ki bi jo izvajale vse institucije. Predlogi v tej smeri, ki so podani v sporočilu *Debate Europe* so spodbudni, vendar je treba iti še dalje. V sporočilu ne bi smel biti uporabljen bruseljski „evrozargon“, omogočiti pa bi moralo razpravo o družbenih izzivih evropskih državljanov.

1.4 Nosilci komunikacijske politike morajo biti politiki, moški in ženske, ki so na čelu evropskih institucij, ter predstavniki vlad evropskih držav, ki odločajo v svetu ministrov in ki so v svojih državah znane osebe. Če hočemo iz Bruslja naslavljati 495 milijonov Evropejcev, mora komunikacija potekati prek nosilcev javnega mnenja (predstavnikov civilne družbe, lokalnih izvoljenih predstavnikov, novinarjev, učiteljev itd.), ki jim je treba podati kratek in razumljiv povzetek po koncu zasedanj Evropskega sveta.

⁽¹⁾ Bruselj, 2.4.2008, COM(2008) 158 konč.

1.5 Na nacionalni ravni bi morali predstavniki civilne družbe in lokalni izvoljeni predstavniki postati gonilo evropske participativne demokracije: skupaj bi morali zbirati mnenja in stališča državljanov o evropskih projektih. Izvoljeni lokalni predstavniki so tisti, ki bi morali pritegniti pozornost najbolj branega lokalnega tiska. Če bodo govorili o Evropi, bo tisk to povzel. Vsi, ki imajo evropski mandat, bi morali enkrat letno o tem poročati tistim, ki so jim ga dali. Na lokalni ravni bi bilo treba sestaviti imenik oseb-virov z evropskimi izkušnjami, ki bi lahko imele predstavitev v šolah, društvih, skupščinah itd.

1.6 Evropska raven jim (izvoljenim lokalnim predstavnikom, novinarjem, učiteljem, članom nacionalnih ESS in ostalim predstavnikom civilne družbe) mora dati na voljo posodobljene baze podatkov s primerjavami med različnimi državami Unije o vseh temah. Te informacije bi lahko posredovali zlasti številnim medijem civilne družbe.

1.7 Na nacionalni ravni bi bilo treba spodbujati neposredna srečanja in izmenjave med državljani: partnerstva mest, športna srečanja, prisotnost predstavnikov iz drugih držav članic na izobraževanjih z evropsko razsežnostjo, za kar bi bilo treba zagotoviti preprosto in decentralizirano sofinanciranje potnih stroškov (evropski komunikacijski sklad), s čimer bi dopolnili obstoječe programe mobilnosti.

1.8 Obstoječe vire bi bilo treba bolje izkoristiti, zlasti prevedene dokumente, ki danes prepogosto ostajajo zgolj delovni dokumenti za člane institucij, ter spodbujati večjezičnost, ki je predpogoj za komunikacijo med Evropejci ⁽²⁾.

⁽²⁾ Mnenje EESO z dne 26.10.2006 o sporočilu Komisije Svetu, *Evropskemu parlamentu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o novi okvirni strategiji za večjezičnost*, poročevalka: ga. LE NOUAIL MARLIÈRE (UL C 324, 30.12.2006, str. 68–73), raziskovalno mnenje SOC/306 o večjezičnosti, ki bo obravnavano julija 2008, poročevalka: ga. LE NOUAIL MARLIÈRE, ter predlogi skupine Amina Maaloufa.

1.9 Državam članicam bi bilo treba predlagati ustanovitev polnopravnih ministrstev za evropske zadeve. Tujina se začne zunaj meja Unije, evropske zadeve so stvar notranje in ne zunanje politike. Enako velja tudi za organizacije in medije.

1.10 Na nacionalni ravni bi bilo treba izkoristiti tekoče dogodke (evropska in mednarodna športna prvenstva, volitve v Evropski parlament, Dan Evrope, obletnice, med njimi tudi obletnico padca berlinskega zidu) ter organizirati prireditve, na katerih bi lahko govorili o Evropi ter uporabljali evropske simbole, himno in zastavo.

2. Obrazložitev

2.1 *Kako uskladiti nacionalno in evropsko razsežnost pri seznanjanju z Evropo?*

2.1.1 Odkar so se Francozi in Nizozemci izrekli proti osnutku ustavne pogodbe, obstaja soglasje, da je treba izboljšati komuniciranje o Evropi, in rezultat referendumu na Irskem kaže, da se ta pripravljenost še ni izkazala z učinkovitimi ukrepi na nacionalni in evropski ravni.

2.1.2 Komisija je pripravila veliko besedil, o katerih je že potekala razprava, EESO pa je pripravil odlična mnenja o tej temi, ki jih tu ni treba ponavljati. Bela knjiga o evropski komunikacijski politiki (CESE 972/2006⁽³⁾) priporoča, da „morajo nacionalni javni organi, civilna družba in institucije Evropske unije sodelovati, da razvijejo mesto Evrope v javni sferi“. Cilj tega dokumenta ni dodajanje novih predlogov, temveč preoblikovanje prejšnjih tako, da bi ločili naloge nacionalnih organov, civilne družbe in institucij Unije ter opredelili prednostne ukrepe.

2.2 *Seznanjanje z Evropo: kompleksna naloga*

2.2.1 Seznanjanje z Evropo je seveda kompleksno: projekt izgradnje Evrope je vedno imel kritike; nekateri hočejo manj Evrope, drugi več, tretji hočejo hitrejši razvoj. Uravnoteženo in razumljivo seznanjanje z Evropo je torej borba. Ne gre za to, da bi „prodajali Evropo“, temveč, da bi državljanom omogočili živeti v evropskem prostoru in poznavajoč okoliščine sodelovati pri izbiri usmeritev glede prihodnosti Unije.

2.2.2 Seznanjati z Evropo pomeni razlagati edinstveno politično stvarnost v zgodovini človeštva in predlagati projekt. Treba je najti ravnovesje med seznanjanjem s projektom – kar je

naloga politikov – ter potrebo po obveščanju o delu institucij – kar je naloga posameznih institucij, usmerjena v ciljno publiko.

2.2.3 Prvotni projekt je treba prenoviti. Generacijam, ki niso doživele obdobja po drugi svetovni vojni in so se za svet začele zanimati, ko so padale bombe na Sarajevo, ni prepričljivo razlagati, da „Evropa pomeni mir“. Generacije, rojene po sedemdesetih letih prejšnjega stoletja, imajo občutek, da jim je bila Evropa vsiljena, da ni mogla niti preprečiti vojne na njihovem pragu niti jih zaščititi pred tem, kar nekateri dojemajo kot pretirano globalizacijo. Ne opazijo, da so njihove pravice in svobode ščine rezultat evropske dinamike.

2.2.4 Spodbudnejše bi bilo pojasniti, da „Evropa pomeni razširjanje obzorij“ z odpravo meja, konkretno pokazati, kako postopoma odpravlja ovire za razumevanje, dialog, gibanje, trgovanje, delo, bivanje drugod itd., pokazati tudi, da Evropa širi polje možnosti, s tem ko Evropejcem omogoča širši življenjski prostor, odprt za različne kulture. Razložiti je treba, da Evropa s primerjavo različnih sistemov omogoča razvijanje najboljših dosežkov vsakogar; vse to so načini, da konkretno prikažemo koristnost Evrope.

2.2.5 Treba je še povedati, da se skupaj lahko borimo proti podnebnim spremembam, varujemo okolje, zagotavljamo varnost hrane in ščitimo pravice potrošnikov. Kajti Evropa – tako kot posamezne države – potrebuje preproste koncepte. Otroku je lahko razložiti, da so za potovanje potrebne ceste in železnice, da se mora vsak naučiti brati, da bi razumel ta svet, da je treba kaznovati tiste, ki škodujejo drugim posameznikom ali skupini, in da vse storitve, ki jih vsi potrebujemo (prostorsko načrtovanje, šolstvo, pravosodje), nudi država, ki skrbi tudi za ohranjanje zdravja, varnosti, solidarnosti. Ker gre za novo obliko povezovanja, ki je nekateri državljani ne razumejo pravilno, je Evropa, njeno nujnost in koristnost težje pojasniti. Otrokom in njihovim staršem bi moralo biti lažje razložiti, da gre za ustvarjanje širšega življenjskega prostora, večjo moč in ustvarjalnost, ker smo številčnejši.

2.2.6 Čeprav eura niso uvedle vse države Unije, se je izkazal kot uspeh, ki bi ga lahko bolje izkoristili kot simbol za padec meja in temelj občutka pripadnosti Evropi ter kot sredstvo, ki utrjuje našo skupnost.

2.2.7 Poistovetenje z Evropo poteka tudi s pomočjo prepoznavnih likov ter močnih, vsem znanih simbolov, kot je evropska zastava.

⁽³⁾ UL C 309, 16.12.2006, str. 115–119.

3. Splošne ugotovitve

3.1 Politična in institucionalna komunikacija

3.1.1 Omeniti je treba, da vse evropske institucije upravičeno namenijo sredstva za svoje komunikacijske službe s številnimi usposobljenimi uradniki, za spletne strani, publikacije, videoposnetke itd., z namenom predstaviti svoje delo. Državljan je po obisku institucij obložen s kopico lepih dokumentov, kar pa ne zagotavlja, da bo razumel, kako vse to deluje in zakaj je povezano z njegovim vsakdanjim življenjem. Kup dokumentov daje prej vtis zapletenosti, če ne celo zmešnjave. Komunicirati ni treba več, temveč bolje. Sredstev ne primanjkuje, treba jih je prerazporediti. Komunikacijska orodja niso slaba, a jim primanjkuje skladnosti in niso trajna. Niso dovolj usmerjena, ne vsebinsko, ne glede oseb in institucij, katerim so namenjena. Brošur je preveč.

3.1.2 Pomanjkanje zaupanja v sposobnost Evropske unije, da bi učinkovito komunicirala z državljani, zahteva korenito spremembo komunikacijske kulture. Sedanja evropska prizadevanja so v najboljšem primeru neustrezna, da bi dosegla ljudi, ki o EU ne vedo ničesar (večina evropskih državljanov), v najslabšem pa so lahko celo škodljiva. Razlog za to je treba iskati v pomanjkanju skupnih razmišljanj o informacijskih strategijah evropskih institucij in držav članic.

3.1.3 Celotni zneski, ki jih institucije namenijo komunikaciji, so visoki, in lahko bi jih bolje uporabili za obveščanje o politikah. Zanimivo bi bilo narediti popis proračunov, ki jih institucije in države članice namenijo komuniciranju, da bi izvedeli, kdo je zanje odgovoren.

3.1.4 Vsi soglašajo, da je komuniciranje o Evropi le sredstvo, ki služi projektu, in da brez dobrega projekta ni dobre komunikacije. Vendar težava ni zgolj boljša ali slabša kakovost projekta, temveč dejstvo, da ta nima sredstev za promocijo: sredstva imajo le posamezne institucije. Nosilci evropskega projekta so v prvi vrsti glavni odgovorni politiki – predsedujoči (bodoči predsednik, ki ga predvideva Lizbonska pogodba) Evropski uniji, voditelji držav in vlad ter predsednik Evropske komisije. Ministri, ki delujejo v Svetu, lahko v svojih državah najboljše pojasnijo, kakšne odločitve so kolektivno sprejeli.

3.1.5 Komunikacija institucij je jasna, saj je večinoma namenjena seznanjanju z dejavnostmi institucij. Komunikacija o evropskem projektu pa je že po naravi nenehno predmet kritike. Pomanjkanje specializiranih sredstev, kritike z vseh strani, pristojni politiki, ki jih pogosto zanima le lastna podoba na nacionalni ravni (ki jim daje legitimnost) in katerih prepoznavnost pogosto ne sega prek meja njihovih držav – vse to so

dejavniki, ki prispevajo k temu, da je evropsko politično komuniciranje prešibko in premalo zaznavno.

3.1.6 Politična in institucionalna komunikacija institucij Unije in držav članic bi skupaj lahko izpeljala novo skupno komunikacijsko politiko, ki je izziv Unije v 21. stoletju in ki se, raznolika v svoji enotnosti, sooča z bolj homogenimi celotami drugih delov sveta. Trditev Henryja Kissingerja, da „Evropa nima telefonske številke“, še vedno velja.

3.1.7 Ustvariti je treba skupno komunikacijsko politiko, ki bi povezovala evropske institucije in države članice v skupno celoto temeljnih načel komunikacijske in informacijske strategije Evropske unije. Ta politika bi podpirala različna prizadevanja vlad in nevladnih organizacij za osveščanje o Evropi na lokalni ravni vseh držav.

3.1.8 Takšna politika bi bila tudi pomemben korak k zagotavljanju uglašenosti evropskih institucij. Položaj, v katerem se ustvarja konkurenca med institucijami, je docela smešen. Seveda imajo institucije različne potrebe glede obveščanja in morajo izpolnjevati različne zahteve, vendar si vse prizadevajo za isti cilj, ki so ga očitno izgubile izpred oči v tekmi za upravičevanje lastnega obstoja ali med posvečanjem pozornosti samim sebi.

3.1.9 Čas je, da se Evropska unija posveti enemu velikih izzivov prihodnjega desetletja – pri državljanih vzbuditi dejanski občutek pripadnosti projektu, ki je vreden truda in je edinstven na svetu.

3.2 Usmerjenost

3.2.1 Iz Bruslja ni mogoče komunicirati o Evropi s 495 milijoni državljanov, niti prek interneta ne.

3.2.2 Komuniciranje institucij mora biti usmerjeno: ni jim treba skušati doseči širše javnosti, temveč osebe, ki so usposobljene za ukrepanje pred začetkom projektov, ker gre za področje v njihovi pristojnosti, in ki bodo nato znale izvajati sprejeta besedila in/ali zainteresirane osebe seznanjati z njimi. To so posredniki, ki znajo najboljše predstaviti pretekle in sedanje rezultate evropske integracije. S tega vidika je EESO, ki združuje predstavnike vseh komponent družbe, nedvomno ustrezen posrednik.

3.2.3 Pred pripravo papirnega ali elektronskega dokumenta je treba poznati ciljno publiko, saj se za različno ciljno publiko uporabljajo različni jeziki in različne podobe. Kaže, da veliko dokumentov ostane neprebranih, ker so po obliki namenjeni širši publiko, po vsebini pa zelo specializirani.

3.2.4 Usmeriti se je treba v specializirane posrednike za področja v njihovi pristojnosti. Kot primer dobre prakse na tem področju se je izkazala pobuda EESO za elektronske novice, imenovane *e-bridge*, ki so prilagojene posameznemu članu in naslovljene na posrednike. Enako velja za projekt Evropskega parlamenta s ciljem ustvariti skupno mrežo članov Evropskega parlamenta in poslancev parlamentov držav članic, ki lahko skupaj dosežejo veliko število posrednikov, ki so v njihovih državah vplivne osebe.

3.2.5 Posebej je treba obveščati izvoljene predstavnike, člane nacionalnih ESS, novinarje in učitelje ter se pri tem vprašati, katere informacije potrebujejo za širjenje evropske ideje in dosežkov Unije. Izhajati je treba iz njihovih potreb, ne pa iz potreb institucij, da predstavijo svoje delo.

3.2.6 Prav tako se je pomembno srečevati z oblikovalci mnenja tam, kjer se ti nahajajo. „Družbeni mediji“ postajajo vse pomembnejši in za vsako komuniciranje je treba izbrati ustrezen medij.

3.3 Vloga izvoljenih predstavnikov v participativni demokraciji

3.3.1 Politična komunikacija mora doseči 495 milijonov Evropejcev. Nanaša se na evropski projekt, ki pojasnjuje, kaj je naredila, kaj dela in kaj hoče narediti Evropa, zakaj je to dobro, kje Evropa pomaga in zakaj. Ta komunikacija je naloga držav, zlasti ministrov, ki sodelujejo v Svetu in so najbolj obveščeni o odločitvah, političnih voditeljih ter članih civilne družbe, ki znajo v svojem jeziku govoriti državljanom in so jim dovolj blizu in znani, da jim prisluhnejo. Skupni dosežki Evrope so lahko enaki za vse Evropejce, toda razlaga, zakaj je Evropa dobra za državljana in njegovo državo, ne more biti enaka, če gre za Bolgara, Estonca ali Šveda.

3.3.2 Ta komunikacija o evropskem projektu mora biti participativna ter upoštevati potrebe, želje in mnenja državljanov. To pa od odgovornih zahteva, da znajo poslušati. Posvetovanje ne more potekati iz Bruslja ali Strasbourga. Okrogle mize državljanov lahko dajo utrip mnenju, vendar pa ne zadoščajo za to, da bi vsi državljeni imeli občutek, da se njihov glas sliši.

3.3.3 Lokalni izvoljeni predstavniki, ki jim predstavniška demokracija daje legitimnost in ki so blizu volivcem, so bolj kot inštituti za javnomnenjske raziskave primerni za to, da državljanje vprašajo za mnenje o evropskih projektih. Tudi akterji civilne družbe morajo tiste, ki so jim podelili mandat, vprašati za mnenje o vprašanih, ki se obravnavajo na evropski ravni in ki so povezana s področjem v njihovi pristojnosti. Če bodo izvoljeni predstavniki govorili o Evropi, bodo mediji o tem poročali. Tako bi Evropa morala zavzemati veliko prostora v medijih (lokalni tisk, televizija in radio) ter političnih blogih izvoljenih predstavnikov.

3.3.4 Predstavniki držav članic, ministri, evropski poslanci, člani EESO in Odbora regij, socialni partnerji, predstavniki NVO ali nacionalni uradniki v programskih odborih bi morali volivcem ali pooblastiteljem vsako leto poročati o svojih izkušnjah iz Bruslja (letno poročilo in srečanje na terenu). Za izgradnjo Evrope ni dovolj delovati v Bruslju; vsak, ki pri tem delu sodeluje, ima vlogo pri tem, da doma razloži, o čem se v Bruslju odloča. Pobudo „EU iz prve roke“ je treba nadaljevati.

3.4 Skupna evropska državljska vzgoja

3.4.1 Na evropski ravni je treba učencem v jeziku, ki bo vsem razumljiv, ponuditi skupni temelj znanja o zgodovini povezovanja Evrope, njenem delovanju, vrednotah in projektu. Pomembno bi bilo, da bi bil to isti temelj za vse mlade Evropejce in da bi ga potrdil Evropski parlament. Da bi ga posredovali otrokom, bi ga morali tudi izvoljenim lokalnim predstavnikom, ki so predstavniki javne oblasti, ki je najbližje državljanom. Skupni temelj znanja bi moral imeti obliko preprostega dokumenta. Vseboval bi evropsko zastavo, zemljevid Evrope in „listino evropskega državljana“. V enem delu bi bil pojasnjen pomen projekta: zgodovina in vrednote, v drugem pa evropske politike in njihov vpliv na vsakdanje življenje državljanov (odprava meja, euro, strukturni skladi, programi mobilnosti, listina temeljnih pravic itd.). Tak dokument bi izražal enotnost in pojasnjeval raznolikost, na voljo pa bi bil v 22 jezikih Unije. Dobiti bi ga moral vsak evropski državljan skupaj s potnim listom.

3.4.2 Izobraževanje o Evropi je prvi izziv, s katerim se je treba soočiti. Vse države bi morale uvajati skupni temelj znanja na vseh možnih ravneh: v učne načrte, priročnike o državljski vzgoji, kakor tudi v izobraževalne programe o evropskih zadevah za učitelje, uradnike, novinarje, akterje civilne družbe, izvoljene predstavnike in vse, ki sodelujejo v številnih krogih, ki se v Bruslju posvečajo posvetovanju, usklajevanju in odločanju. Izobraževali bi se lahko tudi delavci v okviru vseživljenjskega izobraževanja.

3.4.3 To znanje bi bilo treba preverjati z vprašanji o Evropi na izpitih ob koncu študija, v izbirnih postopkih za zaposlitev učiteljev in javnih uslužbencev in med študijem novinarstva. Učitelji bi se morali povezati v mrežo, ki širi znanje o Evropi.

3.4.4 Skupni temelj znanja vključuje vrednote, ki jih je sprejela Evropska unija in zaradi katerih (vseh skupaj) se razlikuje od drugih delov sveta:

— spoštovanje človekovega dostojanstva, ki se kaže v odpravi smrtnih kazni in izvajanju odločb Evropskega sodišča za človekove pravice v Strasbourgu, spoštovanju zasebnega življenja, medgeneracijski solidarnosti;

- spoštovanje kulturne raznolikosti kot individualne pravice, ne kot ločevanje skupnosti; razizem, antisemitizem in homofobija se kaznujejo;
- listina temeljnih pravic vključuje socialne pravice, socialni dialog, enakost možnosti;
- „čeznacionalna pravna država“: v Evropski uniji je pravna država zamenjala zakon močnejšega; to velja za nacionalne države, pa tudi za Unijo v celoti. Vsak državljan lahko uveljavlja svoje pravice onkraj meja svoje matične države in to velja tako za nacionalno kot za evropsko pravo;
- prostor čeznacionalne, regionalne, medgeneracijske in socialne solidarnosti, ki se izraža v obliki različnih evropskih skladov.

3.5 Zagotavljanje informacij o Evropi

3.5.1 Posredniški organi imajo že sedaj pomembno vlogo pri obveščanju in osveščanju različnih sestavnih delov družbe. Treba jim je zagotoviti sredstva, da bodo to vlogo lahko imeli tudi v prihodnje.

3.5.2 Mediji organizacij civilne družbe (sindikati in organizacije delodajalcev, vzajemni skladi, kmečke zveze, NVO) so zelo učinkovit posrednik. Poleg informacij o evropskih projektih, ki se nanašajo na njihovo področje, bi lahko ti mediji za vsako obravnavano temo pripravili splošne primerjave z dogajanjem v drugih evropskih državah. Te primerjave bi lahko uporabili v nacionalnih razpravah o potrebnih reformah.

3.5.3 Unija bi lahko dala na voljo baze podatkov v vseh jezikih, da bi jih lahko navajali ti mediji, ki so ljudem zelo blizu, nimajo pa zadostnih sredstev.

3.6 Spodbujanje srečanj in izmenjav

3.6.1 Programi izmenjav, med katere sodi tudi Erasmus, so pokazali, da osebni stiki med Evropejci največ prispevajo k občutku pripadnosti Evropi. Ekskurzije šol in podjetij, partnerske občine, izobraževalne ustanove, domovi za ostarele, socialna in humanitarna združenja itd. so odličen način večanja medsebojnega razumevanja. Lahko pa bi sprejeli še druge ukrepe: lahko bi sklenili, da na sindikalna, delodajalska ali društvena izobraževanja povabimo še kakega državljana iz druge države članice. Poleg tega bi lahko vsak občinski svet vsaj enkrat na leto sprejel kakega izvoljenega lokalnega predstavnika iz druge evropske države. Evropska civilna služba bi lahko mladim prostovoljcem omogočila pridobiti poklicne izkušnje v drugi evropski državi.

3.6.2 Partnerstva otroških občinskih svetov, univerz za tretje življenjsko obdobje in zborov ter športna tekmovanja so tudi priložnosti za srečevanje in spoznavanje. Če stroški potovanj ne bi bili ovira, bi do teh srečanj hitro prišlo spontano.

3.6.3 Za povečanje števila srečanj med državljani držav članic okrog določenih tem so potrebna sredstva za financiranje potnih stroškov gostov iz drugih evropskih držav. *Golden star initiative*, pobuda GD za izobraževanje in kulturo, namenjena spodbujanju srečanj med odbori partnerskih skupnosti ter lokalnih pobud, vodi v pravo smer. Potreben bi bil preprost in decentraliziran sistem – z relativno skromnimi zneski – za zelo učinkovit rezultat. Denar, privarčevan z zmanjšanjem števila brošur, bi lahko dali v decentraliziran sklad za spodbujanje udeležbe evropskih kolegov pri dejavnostih sindikatov, skupnosti občin, industrijskih združenj, odborov pobratenih skupnosti itd. Da bi spodbudili udeležbo na terenu, bi ta denar kril zgolj potne stroške in lahko bi ga enostavno in hitro razdeljevali lokalni posredniki, na primer *Europe direct* ali Evropske hiše. Glede dodeljevanja tega denarja bi se bilo treba posvetovati z evropskimi lokalnimi akterji, zajetimi v imenik vseh akterjev na terenu, ki imajo mandat v organih za usklajevanje in odločanje v Bruslju ali drugod (evropski podjetniški odbori, univerzitetne izmenjave itd.).

3.6.4 Lahko bi spodbujali zamisel, da bi moral vsak Evropejec imeti cilj enkrat v življenju obiskati institucije v Bruslju, Strasbourgu in Luxembourg, da bi bolje razumel, kako deluje Evropa.

3.6.5 Dobro bi bilo, da bi komunikacijski projekti, ki jih financirajo institucije, kot predvideva sporočilo Komisije o Načrtu *D Debate Europe*, vključevali element čezmejnih pobud.

3.7 Večje izkoriščanje obstoječih sredstev

3.7.1 Pomen mnenj EESO, povzetkov, ki so vsem dostopni, osnutkov zakonodajnih besedil (zaposil) ali izrazov skrbi državljanov (pobud) ni le koristnost njihove vsebine, pač pa tudi dejstvo, da je isto besedilo prevedeno v vse jezike Unije, kar je lahko skupna osnova za razmišljanje.

3.7.2 Potrebovali bi evropski medij, da bi ljudje vedeli, kaj se dogaja drugod. Odprava meja pomeni tudi vedeti, kako ravnajo z odpadki Estonci, kakšno ogrevanje uporabljajo v Barceloni, koliko porodniškega dopusta imajo Irke, kako se izračunavajo plače v Romuniji. Če bodo ljudje vedeli, da so lokalni interesi enaki tudi zelo daleč stran, ali spoznali, kako drugi iščejo rešitve, bodo lažje občutili pripadnost isti Evropi.

3.7.3 Čeznacionalni avdiovizualni medij, kot je na primer *Euronews*, lahko ima pomembno vlogo pri posredovanju podob in reportaž. Predvideti bi bilo treba izrecno vključitev obravnave evropskih zadev med obveznosti javnih služb za avdiovizualne medije na nacionalni ravni in razviti evropsko javno službo za avdiovizualne medije.

3.7.4 Eurovizijo bi lahko v večji meri izkoristili za proslavljanje določenih dogodkov in navajanje na zavest o Evropi: lahko bi prenašali čestitke predsednika Komisije v vseh jezikih, evropska športna tekmovanja ipd.

3.8 Evropa ni tujina

3.8.1 Za evropske zadeve so v mnogih vladah v Uniji pristojni ministri za zunanje zadeve, informacije o Evropi se v premnogih medijih pojavljajo v rubriki „iz tujine“ in evropska vprašanja se v številnih organizacijah obravnavajo v mednarodnih službah. Vendar glede na to, da so evropske direktive predmet dela nacionalnih parlamentov in se nanašajo na vsa družbena področja, ne gre za „tuje“ dogodke, temveč za „domače“ dogodke. Evropske zadeve so prepletene z vsemi področji notranje politike držav članic. Ustanoviti bi bilo treba polnopravno ministrstva za evropske zadeve z lastnimi službami za analize in predvidevanja, komunikacijo in podporo civilni družbi.

3.8.2 Ravno tako je treba pri obravnavi vsakega vprašanja omeniti njegovo evropsko razsežnost ter spremljati njegovo obravnavo v drugih državah članicah.

3.8.3 Tujina se začne na mejah Unije, ne na mejah držav članic. Privlačnost „evropskega modela“ v očeh držav, ki niso članice Unije, pomaga razumeti koristnost evropskega povezovanja, najsi gre za vzpostavljanje velikega trga ali čeznacionalni demokratični model obvladovanja različnosti.

3.8.4 Z organizacijo informativnih seminarjev za vodilne uslužbenke z drugih celin, na katerih bi pojasnjevali povezovanje

in delovanje Unije, bi lahko izboljšali podobo tako v tujini kot v Evropi in ponesli evropske vrednote v druge dele sveta.

3.9 Organizacija dogodkov

3.9.1 Vsak strokovnjak za komunikacijo ve, da je treba, da se bo o nečem govorilo, organizirati dogodke in izkoristiti predvidene dogodke. Mar ne bi bilo smiselno, da bi na primer na mednarodnih športnih prireditvah ob podelitvi medalj ob nacionalni dvigovali tudi evropsko zastavo? Ali ne bi lahko bila na dresih tekmovalcev poleg nacionalne še evropska zastava? Ali ne bi lahko seštelili vseh evropskih medalj na olimpijskih igrah?

3.9.2 Evropske volitve in obletnice padca berlinskega zidu so tudi dogodki, ki jih ne smemo spregledati. Poleg tega bi lahko 9. maj, dan Evrope, postal dela prost dan, morda namesto katerega drugega. Evropske prireditve tudi ne bi smele biti omejene le na Bruselj in izkoristiti bi bilo treba državne praznike ter jim dati evropsko razsežnost.

4. Sklicevanje na dosedanja priporočila Odbora

4.1 Odbor opozarja na svoja prejšnja priporočila Komisiji na področju komuniciranja, zlasti na priporočila v prilogi k mnenju iz oktobra 2005 o *obdobju za razmislek: potek, teme in okvir za ovrednotenje razprave o Evropski uniji* (CESE 1249/2005 ⁽⁴⁾), v mnenju iz decembra 2005 o *prispevku Komisije k obdobju razmisleka in za vnaprej: Načrt D za demokracijo, dialog in debato* (CESE 1499/2005 ⁽⁵⁾), v mnenju iz julija 2006 o *beli knjigi o evropski komunikacijski politiki* (CESE 972/2006 ⁽⁶⁾) ter v mnenju, ki ga je Odbor sprejel aprila 2008 o *partnerstvu za komuniciranje o Evropi* (CESE 774/2008 fin).

V Bruslju, 10. julija 2008

Predsednik

Evropskega ekonomsko-socialnega odbora

Dimitris DIMITRIADIS

⁽⁴⁾ UL C 28, 3.2.2006, str. 42–46.

⁽⁵⁾ UL C 65, 17.3.2006, str. 92–93.

⁽⁶⁾ UL C 309, 16.12.2006, str. 115–119.